

III. ULUSAL MENOPOZ - OSTEOPOROZ REPRODÜKTİF TIP KONGRESİ

24 - 28 EYLÜL 1997
BELDİBİ, ANTALYA

PROGRAM VE BİLDİRİ ÖZET KİTABI

DÜZENLEYEN

Ulusal Menopoz ve Osteoporoz Derneđi
ve
I.Ü. Cerrahpaşaa Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları
Doğum ABD ve Reprodüktif Endokrinoloji Bilim Dalı

KLOMİFEN SİTRAT GEBELİKLERİNDE SIKLUS ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 29

M. Çetinkaya, K. Elter, T. Erel, E. Oral, L. Şentürk, H. Seyisoğlu, U. Çolgar, E. Ertüngealp

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD, Reprodüktif Endokrinoloji Bilim Dalı

Amaç, klomifen sitrat gebeliklerinin siklus özelliklerini incelemek ve tanılarına göre siklus karakterlerindeki farklılıkları saptamak. Temmuz 1993 - Temmuz 1997 tarihleri arasında polikliniğimizde klomifen sitrat tedavisiyle gebe kalan 57 hastanın demografik özelliklerini ve siklus karakterlerini inceledik. Kullanılan klomifen sitrat dozu, 21. gün progesteron düzeyi, hCG yapıldığı günkü endometrium kalınlığı, folikül sayısı ve maksimum folikül büyüklüğü açısından olguları gebe kaldıkları ve kalamadıkları sikluslar arasında karşılaştırdık. Aynı parametreleri infertilite tanılarına göre de gruplar arasındaki farklılığı saptamak için kullandık. İstatistik hesaplamaları varyans analizi sonrası "post hoc" ve ki-kare testleriyle yapıldı. Olguların yaş ortalamaları 28 ± 6 yıl, ortalama infertilite süreleri 5.4 ± 4 yıl idi. İnfertilite tanılarına göre dağılımları incelendiğinde ise; 16 (%28) olgu erkek faktörü, 26 (%46) olgu ovulatuvar faktör, 15 (%26) olgu açıklanamayan infertilite idi. 57 olgudaki 132 siklusun 119'unda ovulasyon gerçekleşti ve 63'ünde gebelik oluştu. Gebelikle sonuçlanan siklusların tanılara göre dağılımı incelendiğinde; %30'unda (n=19) erkek faktörü %46'sında (n=29) ovulatuvar faktör, % 24'ünde (n=15) ise açıklanamayan infertilite mevcuttu. 27 olguda 1 kez, 4'ünde 2, 1 olguda da 3 kez gebelik elde edildi. 14 olgu 2. siklusta, 5'er olgu 3. ve 4. sikluslarda, 3 tanesi 5., 1'i 6. ve 2 olgu da 7. siklusunda gebe kaldı. Kullanılan klomifen sitrat dozu, hCG yapıldığı günkü endometrium kalınlığı, gelişen folikül sayısı ve 21. gün progesteron değerleri açısından, gebelik siklusları ile gebelik olmayan sikluslar arasında anlamlı fark yoktu. Aynı parametreler göz önünde tutularak, hastaların infertilite faktörlerine göre yapılan karşılaştırmada da anlamlı fark bulunmadı. Bunun yanında maksimum folikül çapı ortalama değerleri, gebe olmayanlarda 20.1 mm iken gebelik sikluslarında anlamlı olarak yüksek (22 mm) bulundu ($p < 0.05$). Çoğul gebelik 3 (%2) olguda görüldü; bunların biri üçüz, diğerleri ikizdi. 12 (%19) gebelik abortusla sonuçlandı. Olguların çoğu birinci siklusta gebe kalmışlardır. Klinik olarak önemli olan gebelik oranı, her ne kadar istatistiki olarak anlamlı olmasa da diğer faktörlere oranla ovulatuvar faktörü olanlarda daha yüksek bulunmuştur. Klomifen sitrat gebelik siklusları gebeliğin oluşmadığı sikluslarla karşılaştırıldığında maksimum folikül çapında elde edilen fark bize ovulasyonu sağlamak amacıyla yapmamız gereken hCG için optimum folikül büyüklüğünü beklememiz gerektiğini göstermektedir.